

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

До:
Г-н ЦВЕТОМИР ПЕТРОВ
*Председател на
Столичния общински съвет*

ДОКЛАД от ГЕРГИН БОРИСОВ – ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИК ДИМИТЪР ПЕТРОВ – ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИК

ОТНОСНО: Изменение и допълнение на Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община, целящи оптимизиране на разпространението на превозен документ карта "София", предлаган от "Център за градска мобилност" ЕАД

Уважаеми г-н Петров,
Уважаеми госпожи и господа – общински съветници,

С Решение № 539 по Протокол № 60 от 21.07.2022 г. Столичният общински съвет утвърди настоящия ред за продажба и използване на превозния документ, наречен карта „София“. Съгласно Наредбата за реда и условията за пътуване с обществения градски транспорт на територията на Столична община, карта „София“ е електронен превозен документ, валиден за неограничен брой пътувания в рамките на 72 часа. Освен това картата предоставя на ползвателите си отстъпки в туристически и търговски обекти, включени в списък, публикуван на интернет страницата на „Център за градска мобилност“ ЕАД.

Основната цел на този превозен документ е да бъде насочен към туристите и гостите на Столична община, като популяризира местни туристически обекти, които те могат да посетят по време на престоя си в града. Стойността на карта „София“, определена в Приложение №1 към Наредбата, е 20,00 лв. За сравнение, цената на аналогична 72-часова карта за градския транспорт, която не предлага отстъпки за туристически обекти, е 15,00 лв.

Практиката в други градове, които предлагат подобни комбинирани превозни документи, показва, че ползвателите рядко успяват да посетят всички включени в тях обекти. Това позволява разходите за отстъпки да бъдат компенсирани чрез добавената стойност в цената на картата.

С увеличаване на атрактивността на карта „София“ и по-доброто ѝ популяризиране, може да се очаква повишаване на общите приходи в бюджета на Столична община, най-вече чрез увеличени постъпления за „Център за градска мобилност“ ЕАД. **Това би имало положителен ефект върху финансовото състояние на транспортните оператори, като допълнителните приходи могат да бъдат използвани за финансирането им.** В други градове, които предлагат подобни документи, част от приходите от надценката се насочват към развитие на общинската туристическа политика. С оглед правния статут на „Център за градска мобилност“ ЕАД като търговско дружество, приходите от карта „София“ могат да се инвестират в маркетинг и реклама на транспортните услуги.

От създаването на карта „София“ досега са продадени общо 1233 броя, като през 2023 и 2024 г. не са реализирани продажби. „Център за градска мобилност“ ЕАД е изградил два канала за разпространение на този превозен документ: пунктове за продажба на билети и консигнация чрез партньорски търговски обекти (хотели, ресторанти и др.). Данните за продажбите са обобщени в Таблица 1.

Таблица 1. Продажба на карта “София” според дистрибуционния канал.

От пунктове		От консигнация	
Година	Бройки	Година	Бройки
2016	4	2016	0
2017	37	2017	0
2018	279	2018	0
2019	372	2019	337
2020	91	2020	26

2021	1	2021	67
2022	4	2022	15
2023	0	2023	0
2024	0	2024	0
Общо	788	Общо	445

Източник: „Център за градска мобилност“ ЕАД

След проведени срещи с ръководството на „Център за градска мобилност“ ЕАД беше установено, че към настоящия момент карта „София“ не се продава. **Една от посочените причини е конфликт с действащата Наредба за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община и по-конкретно - неспособността на общинските обекти, включени в обхвата на карта „София“, да предоставят отстъпки от цените за вход, дефинирани в Приложенията към Чл. 81, т. 15, т. 19 и 20 от Наредбата.**

С Решение № 370 по Протокол № 43 от 18.07.2013 г. в Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги е добавена възможност карта „София“ да предоставя преференциални условия за вход единствено в ОКИ „Софийска градска художествена галерия“. **Дефинираната в Приложение № 32 отстъпка е в размер на 50% от входната такса, като притежателите на карта „София“ имат възможност да посетят галерията, заплащайки 2,00 лв.**

През годините е видно, че Столична община и Столичният общински съвет са изразявали желание да завършат имплементацията на отстъпките, които биха направили карта „София“ привлекателен инструмент за популяризиране на града като туристическа дестинация. **Въпреки това, в настоящите текстове на Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, трите големи туристически обекта - Зоологическата градина, парк „Врана“ и „Музей за история на София“ - не са включени, което възпрепятства участието им в схемата на карта „София“.**

С оглед на значението на Зоологическата градина и Музея за градския туризъм, липсата им в обхвата на картата представлява значителен пропуск, който следва да бъде адресиран.

Според „Център за градска мобилност“ инвестиция в рекламиране на карта „София“ без включването на основните общински туристически забележителности е нецелесъобразна. **Основният маркетингов елемент, който оправдава**

съществуването на подобен превозен документ, е именно възможността туристите в София да посещават туристическата инфраструктура на Столична община, използвайки обществен транспорт. Невъзможността за продажба на превозния документ води и до това, че вече договорените отстъпки с частни обекти остават неизползвани.

Ръководствата на Зоологическата градина, ОП „Паркове и градини“ (управляващо парк „Врана“) и Музея изразяват положителни становища за включването им в схемата на карта „София“, като считат, че това няма да повлияе негативно на приходите им от входни такси.

С Доклад с рез. № СОА24-ВК66-10055/14.11.2024 г. е внесено за разглеждане от Столичния общински съвет предложение за изменение на цената на редовния билет за Зоологическата градина, като новата цена, заложена в доклада, е 10,00 лв. Цените за вход в парк „Врана“ и ОКИ „Музей за историята на София“ остават непроменени.

Таблица 2: Входни такси и посещение на общински обекти за 2023 г.

Обект	Редовна цена към 2024 г.*	Предложена нова цена	Общ брой посетители 2023 г.	Общ брой чуждестранни посетители 2023 г.
Зоологическа градина	4,00 лв	10,00 лв	239660	няма такава статистика
Парк "Врана"	5,00 лв	–	53750	450
ОКИ "Музей за история на София"	6,00 лв	–		
• Постоянна експозиция			52925	24401
• Базилика "Св. София"			32921	24001
• "Антична Сердика"			10847	7163

* Посочената цена е за еднократен вход на пълнолетен гражданин (над 18 години) без отстъпки

Както е видно от Таблица 2, финансовите отчети за 2023 г. на трите обекта показват значителни разлики в приходите от входни такси. Парк „Врана“ е най-слабо посещаваният от тях с общо 53 750 посетители за годината. Един от основните фактори за ниската посещаемост на парка е неговата отдалеченост от градския център, както и ограниченото транспортно обслужване. С Решение

№ 712/27.07.2023 г. беше обновен маршрутът на излетна линия № X50, която свързва храм-паметника „Св. Александър Невски“ с парк „Врана“ и има за цел да улесни достъпа до парка.

Според информацията на ОП „Паркове и градини“, паркът е бил посетен от 450 чуждестранни туристи през 2023 г., което представлява едва 0,83% от общия брой посетители. Предвид основната цел на карта „София“ – да обслужва чуждестранни туристи – включването на парк „Врана“ в схемата на картата ще окаже минимално въздействие върху приходите. Дори ако 100% от чуждестранните посетители преминат към използването на карта „София“, това би довело до под 1% изменение в общите приходи от входни такси.

В случай че карта „София“ се утвърди като популярен продукт сред чуждестранните туристи, **най-силно засегнат обект от предоставяните чрез нея намаления ще бъде Музеят за история на София.** Делът на чуждестранните посетители на музея е най-висок сред трите обекта: 46% за постоянната експозиция, 72% за археологическото ниво на базиликата „Св. София“ и 66% за археологическата експозиция „Антична Сердика“. Макар да е нереалистично всички чуждестранни посетители да преминат към карта „София“, тези високи проценти подчертават популярността и разпознаваемостта на музея като туристически продукт.

Ръководството на „Център за градска мобилност“ ЕАД предлага в Наредбата за местните данъци и такси да бъде добавена възможност за допълнителни придобивки за притежателите на годишни карти за градски транспорт. Една от предложените придобивки е еднократно безплатно посещение на четирите обекта в рамките на валидността на превозния документ или учебната година за карти, издадени на ученици, студенти или докторанти.

Този инициатива би осигурила малък, но ефективен маркетингов стимул за закупуване на годишни карти, особено ученическите и студентските, като същевременно позиционира картите като интегрирани градски продукти. **Към 1 юли 2024 г. в ЕСЕТ са отчетени като активни следните бройки годишни карти по видове, посочени в Таблица 3.**

Таблица 3: Продадени годишни карти по видове към 1 юли 2024 г.

Вид превозен документ	Брой
Кarti за учащи	5574

Годишни персонализирани карти	77051
Годишни неперсонализирани карти	6582
Общо:	89207

Подобно на карта „София“, предложената придобивка за безплатно посещение на основните туристически обекти в Столичната община е много малко вероятно да бъде използвана от всички правоимащи, което означава, че не се очакват значителни промени в приходите на обектите вследствие на възползващите се от нея.

В тази връзка предлагаме на вашето внимание проект за Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община. Предложението включва изменения в цените, изброени в Приложенията към Глава трета, „Цени на услуги, неуредени със закон, предоставяни от Столична община на физически и юридически лица“, като се добавят нови преференциални цени за притежателите на карта „София“, както следва:

- За Зоологическата градина – отстъпка 50% от редовната цена,
- За парк „Врана“ – безплатен вход,
- За ОКИ „Музей за история на София“ – отстъпка 50% от редовната цена.

Превозният документ карта „София“, подобно на своите аналози в редица градове по света, е привлекателен за потребителите именно поради възможността за посещение на туристически обекти на територията на общината. **„Център за градска мобилност“ ЕАД е разработил модел и има готовност да включи в схемата на карта „София“ както държавни, така и частни обекти, но настоящото ограничение за общинските обекти е сериозна пречка за продажбата на документа.**

Включването на гореописаните общински обекти в системата за намаления и отстъпки, заложена като основен стимул за закупуването на карта „София“, несъмнено ще доведе до известно намаление на приходите на съответните обекти. Въпреки това, **се очаква увеличаване на приходите от превозни документи, като част от тези приходи може да бъде реинвестирана обратно в Зоологическата градина, Музея за история на София, СГХГ и парк „Врана“.**

Закупуването на карта „София“ не гарантира, че в периода на валидност нейният притежател ще посети всички обекти, включени в нейните преференции. Това означава, че няма да има пряко негативно отражение върху приходите на обектите, участващи в предложените изменения на Наредбата.

От друга страна, активното предлагане на карта „София“ ще насърчава посещаемостта и разпознаваемостта на посочените общински обекти и културни институции като част от единния туристически продукт на Столичната община.

С уважение,

Гергин Борисов
Общински съветник

Димитър Петров
Общински съветник

23.12.2024 г.
София